

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi perusopetuslain muuttamisesta ja siihen liittyvistä laeista

Etelä-Pohjanmaan kuntien opetustoimen yhteistyöverkosto Osaaja/
Tuen kehittämisryhmä

Onko oppimisen ja koulunkäynnin tuen kokonaisuudistus tarpeellinen?

- On tarpeellinen. Kolmiportainen tuki on jäänyt vieraaksi osalle opettajista ja vaatii selkiyttämistä sekä yksinkertaistamista.
- Aikataulullisesti prosessi etenee todella nopeasti. Jääkö tarpeeksi aikaa kuntakohtaiseen ops-työskentelyyn sekä muutoinkin asian haltuun ottamiseen?
- Koulutusta tarvitaan sekä valtakunnallisesti että kuntatasolla.

Onko oppimisen ja koulunkäynnin tuelle määritelty kokonaisrakenne tarkoituksenmukainen?

- Ideatasolla on hyvä, että mennään kohti ennakoivampaa tukea ja siitä säädetään. Tarpeen miettiä, miten tämä käytännössä saadaan toteutumaan.
- Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen ja lukiokoulutuksen tuen jatkumo ei tällä hetkellä toteudu käsitteellisellä tasolla (yleinen, tehostettu ja erityinen tuki).
- Säädetäänkö varhennetun esiopetuksen järjestämispaikasta varhaiskasvatuksen/koulun yhteydessä?

Onko ennakoivia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

- Opetuskielen ennakoiva tukiopeutus on hyvä lisä huomioiden yhä lisääntyvä kulttuurinen moninaisuus esi- ja perusopetuksessa.
- Hyvä, että ennakoivien tukitoimien (tukiopeutuksen) antamisesta säädetään tarkemmin suunnattavan resurssin määrän ja suunnitelmallisuuden suhteen.
- Kuinka todetaan / todennetaan ennakoivien tukitoimien käyttö, kirjataanko pedagogiseen asiakirjaan, miten? Kuinka pitkään niitä tulee käyttää, ennen kuin voidaan ottaa käyttöön oppilaskohtaiset tukitoimet?
- Erityisopettajien konsultaatio olisi hyvä määritellä valtakunnallisesti esim. tuntimäärien kautta, jotta oppilaiden (ja myös työntekijöiden) tasavertaisuus toteutuisi tämänkin osalta jatkossa paremmin.
- Mitä tarkoittaa, etteivät ennakoivat tukitoimet riitä? Entä jos oppilas kieltäytyy ennakoivista tukitoimista?
- Voiko ennakoivana tukena annettava erityisopettajan opetus olla väliaikaista pienryhmäopetusta, vai ainoastaan yhteis- tai samanaikaisopetusta koko ryhmälle?

Onko oppilaskohtaisia tukitoimia koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

- Käyttäytymisen haasteet ja käyttäytymisen tukeminen on mainittu uudistuksessa, mutta mitä selkeitä tukikeinoja ja päätöserusteita voidaan määrittää? Mitä oppilaskohtaiset tukitoimet ovat näiden oppilaiden osalta? Voivatko nämä oppilaat esim. saada tukiopetusta käyttäytymisen ja tarkkaavuuden haasteisiin?
- Perusopetuksen aloittaminen vuotta säädettyä myöhemmin on ollut hyvin perusteltua pienen oppilasryhmän kanssa, joka on kypsymisellä saavuttanut koululaisen taidot vuoden aikana. Nyt menetetään tämä mahdollisuus. Luokalle jääminen perusopetuksen aikana on vaikeampi ratkaisu kuin perusopetuksen aloittaminen myöhemmin. Tämä on lapsen näkökulmasta haastavaa sosiaalisten suhteiden ja itsetunnon näkökulmasta.
- Kuinka määritellään säännöllinen osa-aikainen erityisopetus (=oppilaskohtainen tuki)? Kuinka pitkään / kuinka usein?
- Kuinka määritellään oikeus yksilökohtaiseen avustajapalveluun henkilökohtaisesti järjestettynä? Miten osoitetaan, ettei ryhmäkohtainen ohjaajatuki riitä? (Nytkin tulee lausuntoja, joissa lääkäri suosittelee henkilökohtaista ohjaajaa, mutta opettajat näkevät, että ryhmäkohtainen ohjaaja riittää. → Aiheuttaako entistä enemmän ristiriitoja huoltajien kanssa?)
- Voiko oppilas saada erityisopettajan opettamana pienryhmässä kaiken tai suurimman osan jonkun oppiaineen opetuksesta? Kenellä silloin on arviointivastuu?
- Ryhmäkokosäännökset
 - Koskeeko viiden oppilaan raja oppilaskohtaisia tukitoimia saavia oppilaita vai erityisopettajan antamaa opetusta oppilaskohtaisena tukitoimena saavia oppilaita? Nyt esityksessä puhutaan näistä sekaisin, ja opetusryhmien muodostamisen kannalta vaikutus on merkittävä.
 - Viiden oppilaan enimmäismäärän tilapäinen ylittäminen: "lukukauden" ajan pitää vaihtaa "lukuvuodeksi", koska koulun toiminta opetusryhmineen ja tuntikehyksineen suunnitellaan lukuvuosikohtaisesti.
 - Tehdäänkö päätöksiä oppilaskohtaisista tukitoimista, mikäli tämä toisi ylityksen viiden oppilaan enimmäismäärään? Näin ollen oppilaan oikeus ei toteutuisi.

Onko tuen asiakirjoja ja hallintopäätöstä koskevat sääntelyehdotukset tarkoituksenmukaisia?

- Lääketieteellinen lausunto tai tarkka diagnoosi tukee päätöksen tekemistä ja se on edelleen tarpeellinen puhuttaessa vammasta, sairaudesta tai toimintakyvyn rajoitteesta.
- Pedagogiselle asiakirjalle toivotaan valtakunnallisesti yhteistä pohjaa.
- Mihin päätöksentekijä perustaa päätöksensä oppilaskohtaisista tukitoimista, jos tukimuotojen arvioinnista säädetään prosessin tasolla, mutta ei vaadita kirjauksia?

Onko teillä täydennettävää esityksen vaikutusarvioihin?

- Mikäli samanaikaisopetus ja yhteisopettajuus uudistuksen myötä lisääntyvät (kuten vaikuttaisi), osoitetaanko sen tarkoituksenmukaiseksi toteuttamiseksi opettajille palkallista suunnittelu-aikaa, koska nykyinen ys-aika ei tähän tule riittämään?

- Koulutuksen rahoitus olisi erittäin tärkeää saada korvamerkityksi, koska kunnissa on paljon muutakin rahasta taistelevaa toimintaa. Perusopetukseen kuluva summa katsotaan aina niin isoksi, että siitä voi vähän napsaista pois ja totta kai se vaikuttaa oppilaiden saamaan tuen määrään.
- Miten sairaalakoulun konsultaatio käytännössä järjestetään, ja maksaako se kunnille kuten tähänkin asti?
- Onko perusopetuslain muutoksilla vaikutuksia vammaispalvelulakiin? Liittyen varhennetun oppivelvollisuuden oppilaiden oikeuteen saada ap/ip-toimintaa, kun opetus järjestetään koulun ryhmässä.